

A jogszabályi hivatkozások áttanulmányozása és megismerése után bátran állítható, hogy gépjárműadó- és cégautóadó-mentesség jár minden, a KÖHÉM rendelet definícióinak megfelelő elektromos autóra és a nulla emissziót kibocsátó gépkocsira. Ezentúl nem kell regisztrációs adót sem fizetni a környezeti-kímélő gépkocsikra. Mint ahogy a cikk elején írtuk, a környezetkímélő autók esetében a vételár jelenleg még magas

szinten tartja magát, adóvonatkozásait vizsgálva azonban mindenképpen kedvező a megítélés. A közbeszédben már szerepelnek olyan félelmek, hogy egy idő után – főleg, ha tömegesen teret nyernek az elektromos autók – hiányozni fognak a költségvetésből ezek az adómentesség miatt be nem fizetett összegek. Jóslatokkal nem kívánunk élni, csak remélni tudjuk, hogy az aktuális kormányok a természet és az emberek hosszú távú érdekeit tartják majd szem előtt.

Felhasznált források, hivatkozások .....
 Herich Gy. [2007]: **Adótan 2017**. Penta Unió Zrt., Budapest
 1991. évi LXXXII. törvény a gépjárműadóról
 2003. évi CX. törvény a regisztrációs adóról
 6/1990. [IV. 12.] KÖHÉM rendelet a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről
 Ecolounge öko-hírportál

A tanulmány a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatásával az NKFI Alapból valósult meg [K-120044].

Úton a körforgásos gazdaság felé: „zéró hulladék” program Európa számára

SZERZŐ: Zachár János / ECO-Invest Kft.

Unió cselekvési terv

Az Európai Unió Hivatalos Lapja C sorozat 2017. évi 88. számában megjelent a körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv, amelyet az Európai Bizottság 2016. december 2-án fogadott el.

Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó „Európa 2020” stratégia keretében meghatározott erőforrás-hatékonysági menetrend megvalósulásához elengedhetetlen, hogy elmozdulás történjen egy körforgásosabb gazdaság felé. Ehhez változásokra van szükség az értékláncok teljes hosszában, így a termékek tervezésétől az új üzleti és piaci modellekig, a hulladék erőforrássá alakításának új módzataitól a fogyasztói magatartás új formájáig. Ez a rendszer teljes megváltoztatását jelenti nemcsak a technológiák, hanem a szervezés, a társadalom, a finanszírozási módszerek és a szabályozás terén is. A linearitás egyes elemei ugyanakkor szinte teljes mértékben megmaradnak a körforgásos gazdaságban is, mivel szükség van érintetlen erőforrásokra, és keletkeznek hasznosíthatatlan hulladékok. Az iparban már felismerték, hogy üzleti szempontból mennyire fontos az erőforrás-termelékenység javítása. A becslések szerint az értékláncok teljes hosszában végrehajtott erőforrás-hatékonysági fejlesztések 2030-ra 17-24%-kal csökkenthetik az anyaginput-igényeket¹. A körforgásos gazdasági modellekre

1 Meyer, B. et al. [2011]:

történi áttérés lehetővé teszi, hogy Európa szembeszálljon azon kihívásokkal, amelyeket az erőforrásokra nehezedő globális nyomás és az ellátás egyre növekvő bizonytalansága jelent.² A meglévő infrastruktúra, a jelenlegi üzleti modellek és technológia, valamint a bevett gyakorlatok nem engedik kitörni a gazdaságokat a lineáris modellből. A vállalkozások nem rendelkeznek a körforgásos gazdaság megoldásaira történő áttéréshez szükséges információkkal, önbizalommal és kapacitással. A pénzügyi rendszer gyakran nem nyújt finanszírozást a hatékonyságnöveléshez vagy az innovatív üzleti modellekhez kapcsolódó beruházásokhoz, amelyeket kockázatosabbnak és bonyolultnak tekintenek. A hagyományos fogyasztói szokások szintén hátráltathatják az új termékek és szolgáltatások fejlesztését. Az ilyen akadályok jellemzően olyan környezetben maradnak fenn sokáig, ahol az árak nem tükrözik, hogy a társadalom ténylegesen mekkora árat fizet az erőforrás-felhasználásért. A körforgásos gazdasági megközelítés a tervezés szintjén iktatja ki a hulladékot. A termékeket úgy kell tervezni, hogy azokat inkább tovább használják, megjavítsák, korszerűsítsék, átalakítsák vagy végül újrafeldolgozzák ahelyett, hogy eldobnák.

Az EU és a tagállamok a pénzügyi rendszer reformjával felszámolják az akadályokat, hogy

2 Cambridge Econometrics et al. [2014]: Modelling the Economic and Environmental Impacts of Change in Raw Material Consumption.

több magánforrást mobilizáljanak az erőforrás-hatékonyság javítására. Ezért közölni kell a releváns környezeti információkat a befektetőkkel, és figyelembe kell venni az erőforrások szűkösségéhez és az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó befektetési kockázatokat.

A befektetők kockázatainak csökkentése érdekében kidolgozás alatt állnak olyan innovatív pénzügyi eszközök, mint amilyen például az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank természetitőke-finanszírozási eszköze. A „fenntartható feldolgozóipar az erőforrás- és energiahatékonyság révén” (SPIRE) technológiai kezdeményezés aktívan járul hozzá a körforgásos gazdasághoz kapcsolódó célkitűzések megvalósításához.

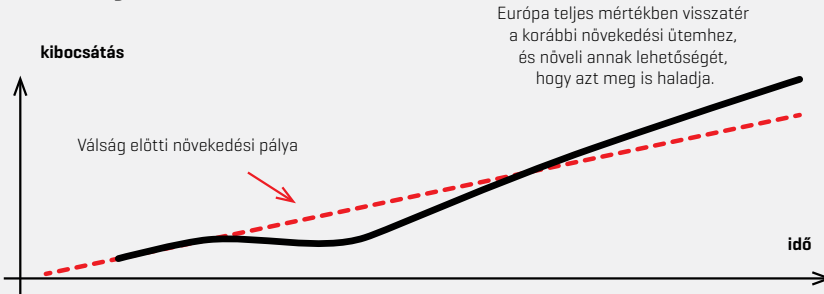
A szakpolitika megszünteti a környezeti szempontból káros támogatásokat, és a munka helyett a környezetszennyezést és az erőforrás-felhasználást adóztatja meg.

A körforgásos gazdaságra való áttérés terén továbbra is a vállalkozások és a fogyasztók a legfontosabb szereplők. Ki kell alakítani a másodlagos anyagok működő piacait, hogy a vállalkozók képesek legyenek kihasználni a körforgásos gazdasághoz kapcsolódó potenciális új piacokat, és a munkaerőpiacon rendelkezésre álljon a szükséges készségbázis. A különböző termékek környezetbarát jellemzőiről szóló alaposabb tájékoztatással a fogyasztók megalapozottan hozhatnak döntéseket.

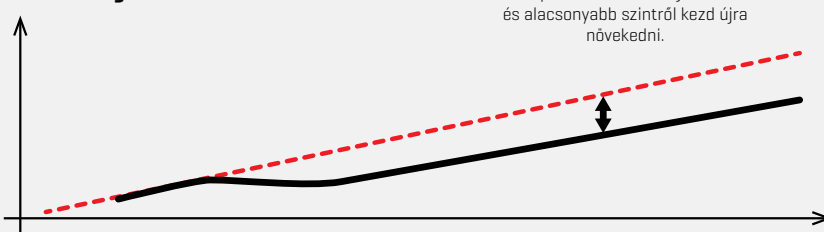

Európa három lehetséges útja 2020-ig

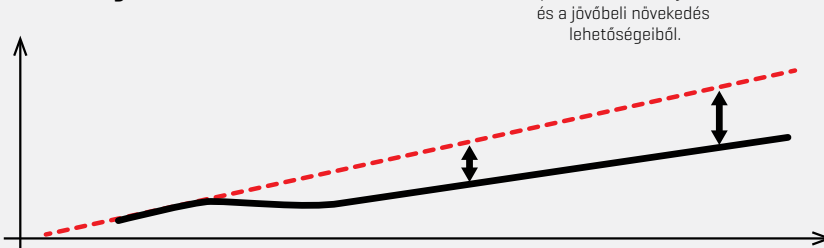
1. lehetőség: Fenntartható fellendülés

2. lehetőség: Lassú élénkülés

3. lehetőség: Elvesztett évtized

Forrás: EURÓPA 2020 Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája

Az Európai Erőforrás-hatékonysági Platform [Manifesto & Policy Recommendations, 2014] jelentős üzleti lehetőségeket azonosított a „körforgás” különböző szakaszaiban, és ezek lehetőséget adnak arra, hogy az anyagok visszakerüljenek a gyártási folyamatba vagy az eredeti ellátási lánc különböző szakaszaiba, esetleg más ellátási láncokba. Ilyenek például a fenntartható beszerzési szabványok; az ágazati szereplők és a kiskereskedők által szervezett önkéntes programok; a termékekbe épülő erőforrásokra, a termékek javítására vagy újrafeldolgozására vonatkozó tájékoztatás [ezt a platform az ajánlásaiban „termékütlévelnek” nevezi]; továbbá a termékek kölcsönzésén, egymás közti kicserélésén, másra való elcserélésén és bérlésén alapuló fogyasztási modellek; valamint termék-szolgáltatás rendszerek [pay per use] annak érdekében, hogy több értéket lehessen kinyerni a kihasználatlan eszközökből vagy erőforrásokból [például autókból, szerszámokból, szálláshelyekből].

Az üzleti szféra és a fogyasztók támogatása érdekében a bizottság meghatározza, hogyan kell alkalmazni a környezeti hatás mérésére szolgáló módszereket a termékek és folyamatok tervezése és a fogyasztók tájékoztatása terén.

Az EU-ban személyenként körülbelül öt tonna hulladék keletkezik átlagosan évente, és ennek alig több mint harmada kerül ténylegesen újrafeldolgozásra. Az Európai Unió politikai kötelezettséget vállalt arra, hogy csökkentse a hulladék keletkezését, a hulladékot úgy dolgozza fel újra, hogy az fontos és megbízható nyersanyagforrást jelentsen, kizárólag nem újrafeldolgozható anyagokból nyer ki energiát, és gyakorlatilag megszünteti a hulladéklerakók használatát. Ami a globális piacokat illeti, egy ambiciózus hulladékpolitika várhatóan ösztönöz hat az innovációra, versenyképesebbé teszi a vállalkozásokat a hulladékgazdálkodási szolgáltatások nyújtása terén, és új piaci lehetőségeket teremt az exportőrök számára.

Hat tagállam gyakorlatilag már megszüntette a települési hulladék hulladéklerakókban való elhelyezését, 90%-ról kevesebb mint 5%-ra csökkentve azt az elmúlt 20 évben, egyes régiókban 85%-os újrafeldolgozási arányt érve el. Más tagállamokban a hulladék több mint 90%-át még mindig hulladéklerakókban helyezik el.

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó egyértelmű újrafeldolgozási célkitűzések meghatározása biztosítani fogja ezt a kiszámíthatóságot. Ha már a képződés helyén elkülönítve gyűjtik a hulladékot, és megalapozott módszer áll rendelkezésre az újrafeldolgozási arányok kiszámításához, akkor biztosított lesz az újrafeldolgozás, könnyebben fejlődhetnek a másodnyersanyagok piacai. Ennek érdekében egyértelműsíteni kell a ténylegesen újrafeldolgozott anyagok meghatározására szolgáló mérési módszert, mivel jelenleg egyes tagállamok az összegyűjtött hulladékot újrafeldolgozott hulladékként jelentik be. 2025-ig el kell érni, hogy újrafeldolgozható anyag ne kerüljön hulladéklerakókba. A tagállamok arra törekednek, hogy 2030-ra gyakorlatilag megszűnjön a hulladéklerakók használata. A nem újrahasználatos és nem újrafeldolgozható hulladékok esetében szerepet fog kapni az energetikai hasznosítás.

Mindezek sikeres megvalósítása közvetlenül több mint 180 000 munkahelyet teremthet 2030-ig az EU-ban a mellett a 400 000 munkahely mellett, amely a becslések szerint a hulladékokra vonatkozó jelenleg hatályos jogszabályok végrehajtása révén létrejön.³ A célértékek rugalmasságot biztosítanak a tagállamoknak a megvalósítás módjának meghatározását illetően. Nemzeti szinten azonban még nagymértékben lehet egyszerűsíteni a hulladékokra vonatkozó jogszabályokat és azok végrehajtását. A közös mutatók elfogadása megkönnyíti a tagállamok teljesítményének hatékonyabb nyomon követését és összehasonlító értékelését.

A GDP-hez viszonyított nyersanyag-fogyasztásban mért erőforrás-hatékonyság az erőforrás-termelékenységi célérték meghatározására leginkább megfelelőnek tűnő mutató. A tagállamok szabadon dönthetnének arról, hogy a tágabb szakpolitikai célkitűzéseiknek megfelelően mely gazdasági és környezeti szempontból a legelőnyösebbnek vélt szakpolitikák és akciók megvalósítását vállalják. Európa három lehetséges útja 2020-ig.

³ Hatásvizsgálat SWD (2014) 207., EU Bizottság munkaanyag

A Régiók Európai Bizottsága véleménye: A körforgásos gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési terv [2017/C 088/16], HL C 88, 2017. 03. 21., 83–90. o.